

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; letoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; letoletno: Din. 100.—.

Pogled nazaj in naprej.

Kratek, a zelo važen boj je za nami. Gotovo od plebiscita sem nismo storili tako pomembnega koraka, kakor smo ga storili 9. novembra. Nalašč sem čakal, da se nekoliko pomirimo po volitvah, da tem lažje pregledamo položaj.

Sedaj lahko povemo, da smo šli v zadnje volitve z upravičenim strahom. Tri važni vzroki so bili zato:

1. Volitve so prišle nepričakovano in so nas našle brez priprav. V veliki večini občin volilni imeniki meseca junija niso bili pregledani, pred volitvami jih po postavi nismo mogli več popravljati in tako je ostalo precej naših volilcev brez volilne pravice. Nova postava o volilnih imenikih se pač še ni vživela in nekaj sto glasov smo zgubili s tem, četudi le začasno.

2. Tik pred volitvami se je z vsem sijajem obhajala desetletnica glasovanja. Marsikje je staro sovražstvo nanovo oživelo. Naravnost čuditi se moramo številu naših glasov tik po takih slavnostih.

3. K starim nam nasprotnim strankam je nastopila nova stranka „Heimatblock“, ki je nam zato bila nevarna, ker ravno tako, kakor naša stranka, zagovarja varstvo domačij, varstvo vere in vsega, kar ima dom svetega. V velikem slovenskem lepaku je vabil Heimatblock Slovence v „zvezo vseh, ki ljubijo svoj dom, ki ljubijo svojo družino, ki verujejo krščanski cerkvi“, a ni povedal, da ima na svoji kandidaturi listi brezvece, celo odpadnika od cerkve. Obenem je izrabljal gospodarsko odvisnost mnogih Slovencev v svojo politično korist.

Če te vzroke upoštevamo, potem se moramo čuditi, da za številom glasov l. 1927 nismo zaostali za več, kakor je približno bilo izpuščenih naših volilcev iz volilnih imenikov. Veseli nas lepi napredek v najbolj ogroženih občinah in v Ziljski dolini. Presenetilo nas je pa nazadovanje v občinah, kjer smo najmočnejša stranka. Vzroki tega naj nam bodo najboljša šola v prihodnje!

Najbolj veselo dejstvo ob teh volitvah pa je vzgledna disciplina v stranki. Ogromna večina, takorekoč vsi volilci, je ubogala vodstvo stranke. Le preneglo je prišel sklep stranke, da damo svoje za se neporabljive glasove nemški krščanski soc. stranki, da tako povdarimo svoj verskokulturni program, a obenem podpremo izjave svojih poslancev v deželni zbor o priznanju po plebiscitu ustvarjenega dejstva z izjavo vseh svojih volilcev na tako mogočen način, da preko te izjave tudi najzagrizenejši nasprotniki ne morejo. Sijajno se je nam ta izjava posrečila. Edino orožje, ki so ga Nemci rabili proti nam, če tudi niso mogli navesti dokazov, je bila iredenta. S to so zagovarjali svoje nečloveško raznarodovalno početje proti nam, četudi so naše zahteve le enake zahtevam nemških manjšin. Na žaljiva izvajanja deželne glavarja dne 10. oktobra t. l., v katerih je govoril o neupravičenih zahtevah peščice ljudi, nismo mogli dati boljšega odgovora, kakor je bil naš disciplinirani nastop 9. novembra. Kaj naj si še sedaj izmislijo, da še morejo delati proti nam?! Naše zahteve so iste, če ne precej manjše, kot zahteve nemških manjšin; iredentarji nismo, ali si bodo sedaj še upali voljo zapeljanih zagovarjati za naravno voljo manjšine in se tako ločiti od splošno veljavnega naziranja vseh kulturnih narodov, tudi svojih nemških manjšin?!

Soc. demokratje so hoteli zbegati naše vrste in v posebnem letaku so pozivali Slovence, da volite „stranko narodne in socialne pravičnosti“, češ, da so vas vaši voditelji prodali.

Odgovor ste jim dali in pokazali, da ne verujete več v njihovo narodno pravičnost. Pač nobena stranka ni imela tako lepe priložnosti pokazati narodno pravičnost kakor soc. demokratska stranka, a v vseh odločilnih trenutkih je pokazala nemško nacionálno nepravilnost. Razumem, da je za katere kraje sklep naše stranke izgledal kot opasen, a potreben je bil za razčiščenje razmer in za ohranitev stebrov, na katerih že izza začetka ljudskega soodločevanja javnih razmer uspešno sloni naš obstoj in naše delovanje. Le jasni kulturni, narodni in gospodarski vidiki so naša opora.

To opažamo celo pri nemških strankah. Stranke, ki so tavale v sredi med verstvom in brezverstvom, med krščanskim socializmom in socialnim komunizmom soc. demokratov, so ob zadnjih volitvah najslabše odrezale. Če se na to dejstvo ozremo, potem mogoče temu in onemu pride misel, da je bil skrajni čas, priliko volitev porabiti za novo okrepitev temeljev našega in naših prednikov delovanja. Ali ni za našo bodočnost pridobitev novih kulturnih in narodnih delavcev več vredna, kakor trenutna izguba nekaj glasov, ki jih že nagli prihod volitev dovolj opraviči?

Kakor za našo notranjo moč, tako je disciplinirani nastop naših volilcev tudi na zunaj velikega pomena. Dne 10. oktobra nas g. deželni glavar imenuje „majhno peščico nespravljaljivih“, in že 9. novembra dobi odgovor od naših volilcev, ki ga bo trajno pomnil. Komaj je postal naš sklep znan, je po zaslugi „Freie Stimmen“, za kar smo ji hvaležni, zasvršalo po nemških listih, vsi so se pečali s to „majhno peščico nespravljaljivih“, kako si upa ob tako kratki pripravi dati tako jasen odgovor, da nespravljaljiva, da hoče dati neizpodbiten dokaz priznavanja po plebiscitu ustvarjenega dejstva. Ta dokaz je prinešen nad vse častno. **Sedaj je vrsta na državi, da nas tudi ta prizna kot enakovreden faktor v državi. Sedaj se mora pokazati, ali je nam naša država mati ali mačeha, in po tem se bo ravnalo naše nadaljno postopanje. Sedaj je vrsta na Nemcih, da pokažejo svojo ljubezen do svojih nemških manjšin v slovenskih državah s tem, da nam dajo, kar zahtevajo za svoje rojake v inozemstvu.** Če naj za te veljajo pravice materinega jezika, vzgoje do zvestobe lastnemu narodu (Volkstreu), potem morajo veljati tudi za nas. Rad bi poznal tisto nemško manjšino, ki bi hotela odstopiti člane svojega naroda kabi „Wahlnation“, dokler se ti člani v svojem družinskem življenju poslužujejo svojega materinega jezika. Vsaka nadaljna nemoralna raznarodovalna vzgoja našega ljudstva bo upravičeno padla na Nemce nazaj.

Slepili so naši Nemci evropsko javnost s tem, da so nas cepili v domovini zveste in domovini nezveste in zraven povdarjali, da uživajo domovini zvesti vse manjšinske pravice po svoji lastni želji, in da le nam, domovini nezvestim, to je nelojalnim, ne morejo izpolniti pretiranih zahtev. To slepilo smo jim 9. novembra pokvarili tako, da so listi, ki hočejo vse podvreči nemškemu nadnacionalizmu, raje očitali najbolj državo priznavajoči kršč. soc. stranki izdajstvo nemštva, kakor da bi priznali, ali so celo veselili našega državo priznavajočega koraka. Nekoliko jih opravičuje le njihova počasna pamet, ki ni mogla razumeti, da je nam tik po desetletnici tak korak sploh mogoč.

Ako bi ne vedeli, kako je naša stranka disciplinirana, da je kakor ena neprodirna fronta, bi si take odločitve tudi ne upali brez daljših in temeljitih priprav zahtevati od nje. Ta disciplina bo tudi najboljša opora za naše nadaljno delo.

Janez Starc.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Položaj, ki so ga zamotale volitve, še vedno ni razjasnjen. Doslej so se postavili parlamentarni klubi in kršč.-soc. klub je poveril dr. Burescha, da se pogaja z meščanskimi strankami o sestavi nove vlade in podpiranja v parlamentu. Pogajal se je z vsemi meščanskimi strankami, ki so načelno pristale na sodelovanje. Nato je vzel pogajanja z načelniki strank v roke zvezni predsednik. Prva seja parlamenta bo 2. decembra, na kateri se bo predstavila vladá in razvila svoj delovni program. — Heimatblock je izgubil en državno-pborski mandat, ker se je prepozno prijavil za upoštevanje pri ostankih glasov v zvezi volilnih okrožij. Tako imajo sedaj krščanski socialci 67 poslancev in Heimatblock samo 7.

Italijanska nebesa. Goriški prefekt je ustavil edini slovenski tednik „Novi list“. List je imel 20.000 naklade in je imel informativen značaj, ker političnega lista italijanske oblasti niso dovolile. Z naprej še izhaja mesečnik „Družina“ in tednik „Istarski list“. Menda pride tudi ta dva v kratkem na vrsto. Tako bo v Italiji slovenski in hrvaški tisk popolnoma zatrt in Italijani bodo lahko mirno spali. Primorski Slovenci bodo imeli samo še knjige Goriške Mohorjeve družbe. — Italijanski listi poročajo, da prebivalstvo Julijske krajine zapušča domove in beži preko meja. S tem so listi prav zadovoljni in naglašajo, da je bolje, da vsi tisti, ki jim ni po volji živeti v Italiji, Italijo zapustijo. Nekateri celo predlagajo, da se jugoslovansko prebivalstvo v okolici Trsta enostavno iztira. V zadržnem času je bilo za prtihih okrog 200 slovenskih fantov, ki niso hoteli vstopiti v milico. Na več krajih so orožniki odpeljali kar vso družino z otroci vred. Vasi Ricmanje, Boršt in Poljunec so skoro čisto izpraznjene. Pred fašističnim nasiljem niti Italijani sami niso varni. V teku dveh tednov je vlada zaprla preko 200 izobražencev iz krogov bivše liberalne stranke in poplavorov.

Briand temelj miru. Sredi novembra se je vršila v francoski zbornici zunanjepolitična razprava, pri kateri je prišlo do prerekanja. Briand je izjavil, da Francija ne namerava nastopiti proti komunistom, vendar pa se hoče zavarovati pred vsako nevarnostjo. Z locarnsko pogodbo so zavezniki zagotovili nedotakljivost francoskih meja. Sporazum med Nemčijo in Francijo je mogoč. Če bi se odklonil vsak stik z Nemčijo, bi to nasprotovalo temeljni ideji pravil Društva narodov. Francija bo še nadalje tesno sodelovala s svojimi prijatelji v dobrobit Evrope. Res je, da je v obeh državah nekaj mož, ki drže nevarne govore. Kljub temu se ne sme izgubiti hladnokrvnosti in poguma zaradi teh pojavov, kar nikakor ne ovira obrambe mirovnih dogovorov in francoskih meja. Francija mora nadaljevati svojo dosedanjo zunanjo politiko in storiti vse, da se ohrani svetovni mir. V Nemčiji vlada velika brezposebnost in je razumljivo, da Nemci nimajo preveč simpatij do Francije in njenih bivših zaveznikov. To še ni dokaz, da se je njegova zunanja politika ponesrečila. Francija bo nadaljevala delo za mir in Briand bo prej zapustil svoje mesto, kakor prenehal s sedanjo politiko. Pred zaključkom razprave je povzel besedo ministrski predsednik Tardieu, ki je izjavil, da vlada popolnoma soglašá in osvaja politiko Brianda. Francija je lahko srečna, da ima Brianda. Tardieu je nadalje navajal, da ima Francija za 183.000 mož vojske manj nego Nemčija in za 189.000 mož manj nego Angleška. Pri glasovanju sta dobila Briand in vlada zaupnico.

Spanija. Diktator biti, ne bo napačno, drugače bi se diktatorji ne držali tako krčevito svojih z nasiljem pridobljenih moči, ne upoštevajoč mišljenja in simpatije narodov. Treba je že hudega pritiska, da se umakne diktator v zatišje. Berenguer sicer ni diktator, kakor Primo de Rivera, vendar noče izročiti oblasti zastopnikom ljudstva in dati ljudstvu priliko, da si jih izvoli. Končno se je moral le udati pritisku in razpisati volitve za 2. marca. Volitve naj bile dvostopne po načinu ameriških volitev, ki najprej določijo kandidate za volilno zbornico, katera potem iz svoje srede zbere državne poslance. Sedanja vlada ne bo izvedla volitev, ampak bo morala kmalu odstopiti. Narod je namreč zelo razburjen in revolucijonarno gibanje se širi in ga ne bo mogoče udušiti z nobeno koncesijo več. Listi naglašajo, da je prišla dvanajsta ura za vrnitev Španije k ustavnemu življenju, če bodo pretekli še ti tedni v brezdelju in negotovosti. V Madridu je prišlo do krvavih nemirov, kjer stavka 40.000 delavcev. Stavkujoči so prevrnili več avtomobilov in razbili trgovine. Zaznamovati je več mrtvih in ranjenih.

Politične vesti. V bolgarski narodni skupščini so stavili socialisti dva predloga: glede vere prestolonaslednika in zunanje politike. Socialist Bastukov je izjavil, da se vedno bolj množijo znaki in dejstva, da se Italija, zasledujoč svoje politične želje in cilje, sedaj tudi Bolgarski vedno bolj približuje v smislu, ki za državo ni razveseljiv. Tu mora vlada zapahnuti vrata italijanskemu stremljenju, ker bolgarski narod noče, da bi ga potegnili v zunanjepolitične namere Italije in ker se hoče obvarovati nove katastrofe. Min. predsednik Ljapčev je odgovoril, da bolgarska vlada ne pozna druge zunanje politike kakor politiko miru in sporazuma z vsemi državami. Bastukov se z odgovorom ni zadovoljil. — Dne 16. t. m. so se vršile volitve v poljski sejm. Da bo dobil diktator Pilsudski, ki ima vso moč v rokah, večino, se je vedelo že prej. Pilsudski pa ni računal, da ne bo dobil dvetretjinske večine, četudi je pozaprl skoro vse kandidate opozicije, ki bi mu omogočila spremembo ustave. Vloženih je bilo 20 kandidatnih list. Vladni blok je dobil 249 mandatov (prej 123), narodni demokrati 63 (37), opozicijski blok sredinskih levic 80 (140), krščanski demokrati 14 (15), Ukrajinci 21 (26), judi 9 (12), komunisti 5 (7), Nemci 5 (19) in divjaki 2 mandata. Sejm šteje 444 poslancev. Najbolj je nazadovala nemška manjšina, čemer pa se pri teh razmerah na Poljskem ni čuditi. — Dne 15. t. m. je bil slovesno otvorjen romunski parlament. Prestolni govor je čital kralj

Izid

deželno- in državnozborskih volitev dne 9. novembra 1930 po uradnih podatkih.

Občina	Okraj Celovec:															
	Kor. slov. stranka leta 1927		Christlich-sozial		Schober-block		Heimat-block		National-Soz.		Sozial-demokraten		Kommunisten		Österr. Volkspartei državni zbor	
	Kor. slov. stranka letni zbor	deželni zbor	državni zbor	deželni zbor	državni zbor	deželni zbor	državni zbor	deželni zbor	državni zbor	deželni zbor	državni zbor	deželni zbor	državni zbor			
Celovec	106	118	3452	3577	3376	3703	1408	1224	2074	1949	5054	5058	252	248	42	
Žrelec	36	29	24	44	154	155	15	15	7	7	228	232	—	—	3	
Grabštanj	23	15	48	53	265	263	39	39	15	15	317	320	1	1	—	
Hodiše	195	193	5	198	76	76	113	113	3	3	100	100	2	2	—	
Kotmara vas	145	128	3	123	174	176	6	7	16	16	192	194	—	15	—	
Bilčovs	249	217	5	221	55	55	12	12	1	1	36	36	—	—	—	
Žihpolje	67	59	7	67	237	237	11	18	6	6	121	123	—	—	—	
Otok	65	82	38	119	77	76	77	77	5	4	132	133	5	5	—	
Medgorje	50	43	34	76	125	66	7	17	—	—	176	166	1	1	—	
Zg. Vesca	107	110	2	?	35	36	4	—	—	—	27	23	—	—	—	
Pokrče	29	19	23	37	114	217	15	15	2	1	221	215	—	—	—	
Radiše	99	107	9	116	127	128	3	4	—	—	8	8	—	—	—	
Škofiče	190	160	19	152	41	43	75	76	19	17	202	202	6	6	—	
Št. Tomaž	27	44	9	50	325	325	34	34	12	12	190	192	2	2	—	
Vetrinj	31	31	78	92	147	147	79	81	76	77	540	540	3	3	—	
Bistrica v R.	135	123	9	125	96	103	19	20	45	40	502	504	6	8	—	
Borovlje	358	323	35	250	309	331	329	323	168	158	1465	1503	44	47	23	
Šmarjeta v R.	202	161	10	159	42	46	12	12	10	10	112	118	—	—	—	
Medborovnica	115	101	8	93	51	55	43	44	29	29	237	243	5	5	1	
Svetna vas	189	215	2	206	67	68	13	11	6	6	127	131	—	2	—	
Sl. Plajberk	82	65	5	68	57	64	53	47	—	—	46	48	—	—	—	
Sele	446	385	2	368	24	20	5	5	—	—	78	75	20	16	—	

Okraj Šmohor:															
Brdo	142	150	52	206	115	115	12	12	4	4	162	162	—	—	1
Goriče	14	19	10	28	75	79	—	—	—	—	117	118	1	—	—
Blače	20	19	18	35	147	150	1	2	10	10	48	48	—	—	—
Št. Štefan	3	24	32	74	95	95	10	11	2	3	73	73	—	—	—

Radi pomote pri zlaganju lista je v zadnji številki izostal okraj Celovec in nekatere občine okraja Šmohor, kar naj nam blagovolijo naši čitatelji oprostiti.

Karl, v katerem naglašja, da Romunija priznava haaško mirovno sodišče ter da je stvorila zvezo z Jugoslavijo in Češkoslovaško. Dalje omenja prestolni govor gospodarsko krizo in namero osmih srednje- in vzhodno-evropskih poljedelskih držav, da stvorijo gospodarski blok za mednarodno sodelovanje. V romunski parlament so se po prizadevanju kralja samega vrnil tudi opozicijonanci.

Kdor svoj narod zataji, greši zoper 4., 5. in 8. božjo zapoved!

Toda tudi v Ameriki ni bilo vse tako lepo in „zlato“, kakor se je prej govorilo. Veliko trpljenja je rajni „stric“ pretrpel ob začetku svojega bivanja v tujini. Najprej ni mogel najti pravega zaslužka, tudi jezika docela ni bil vajen, in zraven še nepoznan med tujci. Šele čez nekaj časa je našel nekaj znanih Tirolcev in rojakov iz prejšnjih let. V začetku je hodil po Ameriki kot „Tirolec“ oblečen in pel in godel v družbi tirolskih muzikantov. Pozneje pa je dobil stalno službo v mestu San Francisco, kjer je ostal skoraj 30 let. Ljubezen do domovine in rodne grude ga je spravila in gnala l. 1912 nazaj v svojo domovino.

Z veliko sivo brado, ki je bila tako dolga, da si jo je lahko parkrat ovil okoli ušes, na zunaj skoro podoben rajnemu cesarju Francu Jožefu, tak se je rajni „stric“ vrnil iz Amerike domov.

Kljub svoji starosti je bil rajni začetkoma še vedno vesel in dobre volje. V veseli družbi so mnogokrat še zapele njegove ameriške citre; ni bilo skoraj poroke, kjer bi njega ne bilo zraven.

Rajni je bil tudi velik dobrotnik gališke farne cerkve. Brez njega in sedanjega župana g. J. Uranka bi gališka cerkev ne imela tako lepega velikega zvona, ki je največji v Podjuniški dolini.

Kako se je čudil nekega dne pisec teh vrstic, ko mu je tedanji cerkveni ključar g. Š. Pinter natihoma pravil, da dobi gališka cerkev mogoče že v kratkem nov veliki zvon. Komaj se je o tem govorilo, že 8 dni navrh, je bil zvon tudi že naročen pri firmi Oberascher v Solnogradu. Novi čborij je ravno tako dar rajnega „strica“.

Kako vsestransko dobro je svoj denar porabil, o tem pričja tudi njegova oporoka. Zra-

DOMAČE NOVICE

Volitev zveznega predsednika. Oblast predsednika republike se je s spremembo ustave v decembru 1929 znatno pojačila. Dočim je bil ta prej samo vrhovni predstavnik države, posihmal postavlja in odstavlja vlade ter razpušča parlament. Dana mu je možnost odločilnega vpliva na notranjo in zunanjo politiko. Ustava pravi, da voli zveznega predsednika ljudstvo z neposredno in tajno volitvijo. Za vo-

ven skrbi za svoj dušni blagor, je volil velike vsote še v različne namene. Tako dobijo občinski ubogi v Galiciji, požarna bramba, cerkev za nove orgle, sorodniki in še drugi.

Lep spomin pa si bo rajni tudi še s tem ohranil, da bo stala na vasi v Obrijah, kjer do sedaj ni nobenega križa, lepa kapelica. Vsak pa, ki bo tukaj mimo šel, naj se v tihi molitvi spomni rajnega „strica“.

O božiču l. 1929 se je rajni „stric“ nevarno prehladil in od tega časa je začel tudi hirati. Dobro pripravljen na daljno pot v drugo, boljšno domovino, je izdihnil svojo blago dušo dne 6. novembra 1930.

Cela sosesčina je žalovala ob njegovi smrti, zakaj lahko se reče da rajni „stric“ ni imel nobenega sovražnika.

O njegovi priljubljenosti je pričal tudi veličastni pogreb. Na pogreb je prihitelo tudi več duhovnikov. Tako čg. komendant J. Sporn z Reberce, čg. dekan J. Kindlman iz Št. Vida, čg. župnik V. Poljanec iz Škocijana in čg. A. Sturm iz Kamna. Ob odprtem grobu je rajnemu „stricu“ v slovo govoril čg. župnik V. Poljanec. V pretresljivih besedah je slikal rajnega „strica“ kot vzor moža, ki je ostal zvest domovini, Bogu in veri. Domači pevci, pod spretnim vodstvom mladega Pevcarja iz Drabunaz, pa so zapeli krasne žalostinke pred rojstno hišo in na grobu.

Gališka cerkev je v rajnem „stricu“ izgubila svojega velikega dobrotnika. Dokler pa bo veliki gališki zvon pel, bo oznanjal ljubezen rajnega do domače cerkve.

Vsemogočni pa naj mu je obilen plačnik!

Jožef I. R.

PODLISTEK

Jožefu Pegrinu „Amerikancu“.

Dne 8. novembra popoldne se je pomikal dolg, žalni sprevod od znane Naradove hiše v Obrijah proti Galiciji na pokopališče.

Od blizu in daleč so prihitali prijatelji in znanci, sorodniki in tujci, da izkažejo zadnjo čast možu, ki je bil daleč naokoli znan pod imenom „Amerikanski ujčej ali stric“.

Vsi smo ga radi imeli, mladi in stari. Vsaj pa je bila njegova oseba tudi ovcšana s tolikimi spomini na daljno Ameriko, kjer je rajni „stric“ preživel svoja najboljša leta, da ni zastoj nosil imena „Amerikanski stric“.

Rajni je bil rojen l. septembra 1851 v Obrijah, župnija Galicija, iz starodavne Naradove hiše, ki je daleč naokoli znana kot krščanska, pristno domača slovenska hiša. Rajni je doživel častljivo starost 79 let. Svoja mlada leta je preživel v domači hiši, kjer je za nekaj časa bila tudi šola za Galicijo. Že v zgodnji mladosti je mladi fant pokazal svojo bistro glavo, posebno pa ljubezen do glasbe in petja. Zato se je pozneje tudi učil orglarstva in šel kot organist po svetu.

Neka tajna sila in krepostna volja moških let pa mu je vedno govorila, da mora iti v daljni tuji svet.

Leta 1892 je bil rajni še organist v Št. Lenartu pri Sedmih studencih. Pa ni ostal dolgo tamkaj. Kar naenkrat se pogovori nekaj njegovih tovarišev in polni nade na boljše bodočnost se napotijo v daljno Ameriko, ne da bi domači o tem kaj vedeli. Kako so gledali domači, ko naenkrat dobijo obvestilo o svojem sinu iz Amerike.

litve zveznega predsednika velja volilna obveznost. Volitve se morajo razpisati v teku 10 tednov po sestanku novo izvoljenega parlamenta. Volilno pravico ima vsak državljan, ki ima volilno pravico za državni zbor. Natančneje zakone bo sprejel šele novi parlament. Zvezni predsednik se voli za 6 let. Izvoljen je kandidat, ki dobi nad polovico vseh oddanih glasov. Če tega števila noben kandidat ne doseže, se volitve ponovijo. Volitve se morajo razpisati najkasneje 19. februarja 1931. Tako bomo imeli prihodnje leto v februarju ali marcu nove volitve. Do zdaj sta volila zvez. predsednika narodni in zvezni svet.

Ledince. (Volitve.) Tudi pri nas je bil volilni boj precej oster. Imeli smo kar tri shode zaporedoma. Pri deželnozborskih volitvah je dobila naša stranka 177 glasov, krščanski socialci pri volitvah za državni zbor 192, socialni demokrati 187, Schobrov blok 96 in Heimatblock 17 glasov. Izredno močni so socialdemokrati. Vendar pa je 192 glasov za krščansko-socialno stranko dokaz, da prevladuje v občini krščansko prepričanje. Precejšnje število naših je bilo izpuščenih iz volilnega imenika, nekaj jih je ostalo doma. Kljub temu pa smemo biti z izidom zadovoljni. Samo moških glasov, 36 po številu, nasproti 68 ženskim, bi bilo v gornjem delu občine želeli pač več.

Vernberg. (Volitve.) Sedaj, ko je volilni boj končan in ko pregledujemo naše vrste, moramo reči, da je naša stranka z izidom lahko zelo zadovoljna, ker je od leta 1927 za 21 glasov napredovala, akoravno je prvokrat nastopil Heimatblock in gotovo ugrabil tudi par naših ljudi. Nasprotne stranke, kakor Schoberblock in socialni demokrati so pred volitvami skoro vsako nedeljo imeli zborovanja na več krajih občine, medtem ko naša stranka niti enega zborovanja v občini ni priredila, a kljub temu nasproti drugim strankam napredovala za 21 glasov. Če pomislimo, da leži naša občina ob jezikovni meji in da tudi v občini sami stanuje precej rojenih Nemcev, moramo reči, da pred volitvami nismo spali. Omeniti moramo še, da je bilo število volilcev leta 1927 višje nego letos in da bi pri prejšnjem številu imela naša stranka lahko še več glasov. Po izidu zadnjih volitev je naša stranka v naši občini prva za socialdemokrati, medtem ko je Landbund nazadovat in socialni demokrati niso pridobili kljub strastni agitaciji. Delo za volitve je bilo v rokah lajka. (Priznanje našemu zaupniku občine Vernberg! Op. ur.)

Spodnji Rož. Mahnil sem jo na dan volitev dne 9. novembra v Spodnji Rož, da vidim, kakšno gibanje vlada med strankami. Na Bistrici smo nekaj nazadovali, prehuda je bila agitacija od nasprotne strani, dočim so ti spravili na volišče vse. In od naših je še marsikateri ostal doma. Svetna vas se je držala dobro, še napredek imamo zaznamovati. Vsa čast našim požrtvovalnim zaupnikom, pa tudi dekleta in žene so storile svojo dolžnost. V Borovljah, središču celega Roža, je bilo volilno gibanje zelo živahno. Občina, ki šteje preko 3000 volilcev, je bila razdeljena na 6 volilnih okolišev. Slovenci smo nekoliko nazadovali, nekaj naših je ostalo doma, nekateri so se dali pregovoriti. To ni prav! Ravno na dan volitev je treba pokazati, da smo še tu. Volilna pravica je še edino, s čimer lahko pokažemo na zunaj, koliko da nas je še. Razun naše stranke so imele v Borovljah vse po več zborovanj. Posebno živahno so nastopili nacionalni socialisti, ki so obiskali vsako vas ter celo s trompeto vabili ljudi skupaj. Napram zadnjim volitvam so tudi ti največ pridobili. Zelo radovedni smo bili na izid Schoberbloka in Heimatbloka. Pokazalo se je, da sta v Borovljah oba enako močna. Z največjim nasiljem so v tem kraju delali soc. demokratje. Na vso moč so se vrgli ravno na Slovence, kot da bi bili ravno ti najbolj nevarni. Starčkom se je reklo, da poteče 30. t. m. starostno zavarovanje in ako zmagajo Slovenci ali Christlich-sociali, potem istega ne bo več. Na Bajtišah se je šlo v stanovanja našincev in se jim je odvzelo glasovnice naše stranke. Soc. dem. stranka je poslala v ta kraj dva agitatorja, ki bi bila zmožna vse prej nego spravljati ljudi na pravo pot. Ako naši internacionalisti „Selbstbestimmungsrecht“ tako pojmujejo, obžalujemo. Tudi v Podljubelju se je nastopalo z nasiljem, kakršnega pač naše ljudstvo ni vajeno. V Podgori je govoril soc. dem. govornik, da naši dva „mandelca“ nič ne moreta doseči. In vendar zastopata naša dva poslanca najrevnejše ljudstvo in tako pravični soc. dem. še nikdar niso

pokazali, da bi bili volje iti našemu narodu bodisi v narodnem ali gospodarskem oziru na roko. Saj vemo, tudi na tej strani služi vse le v ponemčevanje. Najboljši dokaz temu je dejstvo, da so soc. dem. člaši kraj. šol. sveta v Podljubelju dali popolno zaupnico nemškemu odborniku in šli z nacionalisti, ko je bilo treba nastopiti proti slovenskemu pouku na šoli v Podljubelju. — Komunisti v Borovljah niso dosegli zaželjenih uspehov. Morda je vzrok v tem, da je bil teden poprej aretiran njih voditelj Katzianka, ki so ga zaprli radi vsebine nekega letaka. Čudno! Malo prej, 10. okt., pa se je toliko govorilo o svobodi! — V Selah sta bila tokrat dva volilna lokala: eden pri Cerкви, drugi „Na Kotu“. Tudi tu so zbegali soc. dem. mnogo naših volilcev. — Šmarjeta je pokazala, da je še slovenska. Le škoda, da se naši ljudje pustijo tako hitro pregovoriti. Volilci! Ko pojedete zopet na volišče, preglejte malo, ali se je le pičica izpolnila, kar so vam sedaj stranke vse obljubile. Naša stranka ni obljubila ničesar! Naši voditelji dobro vedo, da našemu delavcu in kmetu ni pomagano s samimi obljubami. Kot en mož so se postavili vsi naši volilci, prave stare korenine, in s tem tudi najboljše dokumentirali, da sta od vseh poslancev naša dva edina, ki sta se vedno potegovala za trpina — koroškega Slovenca.

... vsaka skodelica Kathreiner -ja je „skodelica zdravja“

Gornje Borovlje pri Pečnici. (Požar.) V noči od 19. na 20. novembra nas je zadela strašna nesreča. Ob 10. uri zvečer, ko je skoraj vse že mirno spalo, je izbruhnil pri Fridlu na nepojasnjen način, vzadaj nedaleč od skednja ob vitlu, požar, ki se je bliskovito hitro razširil preko cele vasi. Preden so bili ljudje na nogah, je gorela že vsa vas. Na pomoč je prišlo 7 požarnih bramb: iz Bač, Dobropolj, Beljaka motorne brizgalnice, ki so rešile, kar se je rešiti dalo. Kar je bilo krito s škodlami, je skoro vse postalo žrtev plamenov. Zgorelo je 9 objektov, med temi 2 stanovanjski hiši in 4 skednji s hlevi vred. Zgorela je vsa krma in skoraj vse žito. Tudi tri telice so ostale v plamenih. Škoda je sedaj jeseni seve ogromna in se cení na okroglo 2 milijardi, zavarovalnina pa nizka. — Obrčamo se do vseh usmiljenih src, da nam prihitijo na pomoč. Darovi v materijalu, žitu in krmi sprejema pomožni odbor za pogorelce v Gornjih Borovljah, pošta Ledince, prispevke v denarju pa sprejema tudi upravništvo našega lista. Pri vplačilih potom naše položnice je treba navesti „Za pogorelce“. Kdor hitro da, dvakrat da!

Št. Janž v Rožu. (Poroka.) Kaj hočemo? Bilo je tako in bo, da se ljudje ženijo in možijo in navadno šele na prav slovesen način. Dan poroke je tudi praznovanja vreden dogodek v življenju dveh oseb. Dne 28. oktobra smo ga imeli čast obhajati mi. Anton Gabriel, p. d. Rodar se je namreč poročil z Anko Malej, p. d. Gašparjevo v Podsini vasi. Imenovana dvojica je pri domačinih dobro znana po nastopih na našem odru. Posebno se spominjamo njunih vlog iz „Miklove Zale“ kot Anica in Mirko. Veliko sta žrtvovala pri prireditvah, za kar jima bodi izrečena najlepša hvala. G. Gabriel je bil do leta 1929 tudi odbornik našega društva. Gotovo našega društva tudi zanaprej ne bosta pozabila! Vsi voščimo novoporočencema obilo sreče v novem stanu!

Zahomc. (Ženitina slovenskega župana.) Visoko z Bistriškega hriba, kjer se steguje krepko proti nebu orjaški zvonik gotične cerkve, so bučno zapeli znani bistriški zvonovi, najtežji na Zili; in movzarji so napolnili z orjaškim gromom vso dolino: Naš mladi župan, g. Janez

Schnabl, posestnik in gostilničar pri Hrepcu v Zahomcu, je peljal svojo izvoljeno nevesto Ančko Adunkovo na Bistrici, mladostno hčer bivšega bistriškega župana, pred oltar. V veličnem sprevedu so ga spremljali vsi prijatelji in znanci. Na ženitovanjskem obedu, ki ga je priredil potem naš novoporočeni župan, v svoji gostoljubni hiši, je bilo okoli 100 povabljenih gostov. Imeli smo med seboj kar 5 županov: novoporočenega, dva njegovih predhodnikov ter bistriškega in njegovega predhodnika. Vse v rožcal in židane volje. Resne in šaljive napitnice so se vrstile zaporedoma in z veselimi občudovanjem se je vsak rad oziral na krasni poročni par, ki se je divil v radosti in sreči svojega prvega poročnega dneva. Da bi bila njima sreča vedno mila! Naj se prav grofovsko nevestina dota nikoli ne izmota! In naj se častitke in voščila, katera so mu podali bistriški gospodarji pisana, do pičice uresničijo!

Jerberg. (Poroka.) „Ča pojdam več ves, tud' ne čvöšplne trest; jaz Mojco mojo, zvez bom za ženico svojo.“ Tako je prepeval zadnji čas doli za Dravco Čudnikov Andrej, in glej ga hudirja, res je peljal 16. t. m. Mojcko Hapjevo na Trebinji na svoj dom. Dobila je Čudnikova hiša gospodinjjo, ki v pridnosti, poštenosti, razumnosti in udanosti ne najde para v fari in tudi ne v okolici. Bilo pa je tudi ženitovanje, ki ga bo Jerberg dolgo pomnil. Poročal je č. g. Janko Maierhofer v Št. Ilju. Svatba se je vršila na prijaznem Čudnikovem domu. Vama, Andrej in Mojcka, pa obilo sreče v skupnem življenju!

Drobne koroške novice. Na celovški gimnaziji je bilo leta 1928 v 23 razredih 830 dijakov, l. 1929 v 28 razredih 910 in letos v 30 razredih 984 dijakov. Kam pojde Koroška s tem inteligentnim naraščanjem? — V tednu pred 15. t. m. se je število podpiranih brezposelnih na Koroškem pomnožilo za 708 na 5768. — V Celovcu je iz poškodovane plinske cevi uhajal plin v neko stanovanje, v katerem sta se smrtno zastrupili 2 osebi, dve drugi zastrupljeni osebi pa je bilo mogoče še rešiti. — Sejmi v decembru: 1. v Velikovcu, 17. v Beljaku in 27. v Labudu. — Dne 19. t. m. je imel celovški občinski odbor svojo sejo. Določila se je nova stojnina. Od 1. januarja bo treba plačati za voz s konjsko vprego 8 S za leto, za osebni avto 20 in za avtobus 30 S. To pride v poštev le za izvoščke. Občinski odbor se je razpustil in se vršijo nove volitve dne 8. februarja. Za novo glavno šolo se vpostavi v proračun 100.000 S. Sklenjeno je bilo, da se četrtkov in sobotni trg preloži 27. novembra zopet na stari kraj, to je na Novi trg. — Najemnik kavarne v Pliberku, Pavel Weiss, je napovedal sodnijsko poravnavo. Istotako posestnik vile v Spodnjem Podgradu Janez Pink. — K Moju v Gaberjah je prišel 17. t. m. orožnik Urak, da bi poizvedoval po lovskih tatovih. To je bilo zvečer. Posestnikov sin mu je svetil z žepno svetilko. Medtem pa je padlo iz gospodarskega poslopja več strelcev, ki so orožnika ranili na glavi, da je moral biti prepeljan v bolnišnico. Enega napadalcev so prihodnji dan zaprli. — 26. avgusta je 22letni pomožni delavec Franc Muhar iz Št. Petra na Vašinjah našel na Mostiču denarnico, ki je vsebovala 350 S, in jo obdržal. Muhar se je zagovarjal, da je denarnico sicer pridržal, da pa je bilo v njej samo 160 S. Obsojen je bil na 10 dni zapore.

DRUŠTVENI VESTNIK

Št. Jakob v Rožu. (Miklavžev večer.) Naše društvo tudi letos obhaja Miklavžev večer dne 5. decembra ob 7. zvečer pri Cvitarju s sledočim sporedom: Prizor, petje, deklamacija in Miklavžev nastop. Darovi se sprejemajo pred prireditvijo. Miklavžev večer je kos našega domačega sveta in zato pričakujemo vse, ki ljubite domačijo.

Radlše. (Miklavžev večer.) Tudi letos priredi naše društvo Miklavžev večer dne 7. decembra ob 3. popoldne v društveni sobi poleg župnišča. Na sporedu so deklamacije, petje, govor o sodobni ljudski prosveti, šaljiv kuplet in nastop Miklavža. Društvo poziva svoje člane, da darujejo Miklavžu, da bomo mogli napraviti vsaj nekaj veselja našim malim. Društvo samo nima sredstev za obdaritev ter je navezano na svoje člane. Na svidenje!

Št. Jakob v Rožu. (Podravljčani na našem odru.) Dne 19. oktobra so nas v naše veliko veselje posejeli podravljški igralci z Meškovo igro „Mati“. Krasna in podučljiva prireditev je splošno zelo dobro uspela in zapustila globok vtis. Meško nam slika v ganljivih prizorih svoje

igre požrtvovalnost matere iz ljubezni do rodne zemlje. Vse vloge so bile zelo dobro zasedene. Posebno je ugajal župnik radi točne izgovarjave, pa tudi živahna kmetica nas je prijetno iznenadila. Milanov dober nastop je nekoliko zatemnjen njegov glas. Vsem igralcem tem potom naše priznanje! — Dne 30. novembra in 7. decembra pa uprizorimo sami zelo zabavno igro „Utopljenec“.

GOSPODARSKI VESTNIK

Britanska imperijalna konferenca je bila sredi novembra zaključena. Konferenca izraža v svoji resoluciji prepričanje, da je bilo podrobno proučevanje raznih zadev v odborih zelo koristno in da je zelo zblížalo osebe, ki so bile zaposlene pri tem delu. Vseh upov konferenca ni izpolnila, a je vendar uspela. Prihodnje leto se vrši nova konferenca v Ottawi v Kanadi. Sklenjeno je bilo, da ostanejo dosedanje prednostne carine v veljavi še 3 leta, ustanovi se nekaj imperijalni odbor, ki bo razpravljalo o medimperijalnih gospodarskih zadevah. Gospodarski odbor bo razpravljalo o raznih vprašanih prodaje sirovin v raznih delih sveta in drugih gospodarskih vprašanih. Anglija odklanja gospodarsko politiko, ki bi škodila njeni zunanji trgovini in obremenila ljudstvo. Konferenca je odobrila poročilo glede količin za živila, razen za žito, in poročilo o ustanovitvi uvoznega sveta o organizaciji medimperijalne trgovine.

Posojila iščejo. Na Angleškem ga išče Madžarska. Rada bi dobila 30 milijonov funtov, toda doslej je izposlovala šele predujem 3 milijonov funtov proti obrestni meri 6 in pol odstotka. Angleški namreč ni prav, ker kaže Madžarska preveliko podjetnost v diplomatičnem delovanju v smeri proti jugovzhodu. — Na Švedskem ga išče Poljska. Rabila bi 50 milijonov dolarjev in ponuja v zastavo vžigalčni monopol, ki pa je zastavljen že do leta 1965 skupini Kreuger, ki je že enkrat dovolila visoko posojilo. Za novo posojilo zahteva Kreuger podaljšanje vžigalčnega monopola, poleg tega kontrola nad državnimi železnicami, zvišanje cen na vžigalice in zastavitev poštnih znamk. Švedskim finančnim krogom nikakor ne ugaja diktatura Pilsudskega. Poljaki bodo te pogoje bržkone sprejeli. — V Ameriki išče posojilo Romunija. Rabi 20 milijonov dolarjev. Prizadevanja so ostala dosedaj brezuspešna, ker v teh razmerah noben denarni zavod ne more naložiti denarja v Romuniji, ker Romunija ne more dati nobenih resnih jamstev za redno plačevanje obresti. — V Italiji išče posojilo Bolgarska. Rabi 500 milijonov lir. Italijani bi Bolgarski radi dali, a rabijo denar doma, da morejo podpreti domačo industrijo. Kljub temu upa Bolgarska na posojilo, ker je poroka bolgarskega kralja z italijansko princeso ojačila prijateljstvo med obema državama. — Naša vlada pa je menda zaprosila pri mednarodni reparacijski banki za posojilo. Reparacijska banka prošnje ni odklonila, temveč se bo posvetovala s prizadetimi državami. Dokler pa je notranjepolitični položaj tako nejasen, ni mnogo izgledov.

Gospodarska organizacija. Na agrarni konferenci v Beogradu so sklenile Jugoslavija, Bolgarija, Poljska, Madžarska in Romunija, da ustanovijo žitni prodajalni urad, ki bo začel redno poslovati 1. julija 1931. Vsa prodaja žita iz navedenih držav se bo vršila edinole po posredovanju tega urada. Avstrijski listi vidijo v prodajnem uradu nekaj kartel za prodajo žitnih pridelkov. Listi menijo da je dolžnost Avstrije, da v interesu svoje zunanje trgovine takisto ustvari organ za zunanjo trgovino, kar bo tudi v interesu avstrijskih kmetov in celotnega gospodarstva. Avstrija se bo morala kot kupec žita pobrigati, da si zagotovi od držav, v katerih kupuje žito, čimveč koristi za avstrijsko industrijo. Naloga novega parlamenta bo, da čim prej uredi zastran ustanovitve urada po vzorcu beogradskega izvoznega urada. Prodajni urad bo določeval cene in izvažal v industrijske države. Gotovo bodo industrijske države, kakor Nemčija, Avstrija in deloma tudi Češkoslovaška stavile pogoj, da morajo agrarne države odjemati industrijske izdelke. — Bolgarska namerava v svoji državi urediti izvoz žita na ta način, da ustanovi poseben zavod, čigar naloga bo, olajšati izvoz žita. Ta zavod bo prevzemal žito naravnost od prodajalcev in s posebnimi cenami, ki bodo nad tržnimi cenami, proti posebnim denarnim bonom, s ka-

terimi bo prodajalec lahko neposredno ali pa z odstopom na druge osebe plačeval davke. Kupovala se bodo žita in koruza. Določen bo tudi rok za nakupovanje in čas obtoka denarnih bonov. — V krogih jugoslovanskih pridelovalcev žita pa se živahno obravnava vprašanje pšeničnega monopola, da bi monopol pokupil vse zaloge žita po 200 Din. in isto prodajal po zvišani ceni mlinarjem in trgovcem, da bi tako pokril eventualno zgubo pri izvozu in pokril stroške režije. Jugoslavija sama porabi 80 odstotkov vse žetve. — Zaenkrat se vrši agrarna konferenca v Ženevi. Konferenca ima namen, da uredi telnično stran bloka srednjeevropskih agrarnih držav. — Poljski izvozniki so v zadnjem času razpravljali v Varšavi o kratkoročnih posojilih za izvoz in o zmanjšanju stroškov za hipotekarna posojila. Dejstvo je, da se mrzlično dela na ozdravljenju evropske gospodarske krize.

Komisar za znižanje cen v Nemčiji. Državna vlada je imenovala komisijo, da izvede znižanje cen. Komisija ima nalogo, da zbere material o dosedaj že izvršenih pogajanjih glede znižanja cen. Vsi ministri so se izjavili, da bodo dali komisiji celokupni material na razpolago. Cena kruhu se je že znižala, sedaj je meso na vrsti. Meso bodo revnejši sloji prejeli potem bonov, katere bodo potem plačale občine. Cene so se nadalje znižale za krompir, zelenjavo in sadje. Ravnotako so se znižali tarifi za elektriko in s 1. decembrom se bodo pocenili časopisi za 10 do 20 odstotkov. V tozadnevem poročilu naglašala vlada, da so doseženi znatni uspehi. Vlada pa namerava imenovati stalnega komisarja za nadziranje cen, ki bo vodil boj z dražinjo.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Italija: V zvezi z vedno naraščajočim nezadovoljstvom, ki je posledica finančne in gospodarske krize, je bila izvršena v zadnjih časih cela vrsta aretacij uglednih oseb. Nezadovoljstvo je prišlo v zadnjem času do izraza tudi v italijanski vojski. Sledile so aretacije visokih oficirjev. Zlasti je vzbudila pozornost aretacija armijskega generala Saviglija ter dveh drugih vodilnih generalov. Zatrjuje se, da so bili vsi ti zapleteni v zaroto, ki so jo odkrili v gornji Italiji in ki je pripravljala državni prevrat v cilju, da vrže fašistični režim in uvede zopet demokracijo. Izgleda, da je fašizem v Italiji že prekoračil višek svoje slave in da se nahaja v razsulu. To pa ne bo motilo Mussolinija, da uvede proti nasprotnikom mogoče zadnje najstrožje ukrepe. — Italijanski ministrski svet je sklenil, da s 1. decembrom zniža uradniške plače za 12 odstotkov. Romunska vlada pa je vložila predlog, da se reducirajo uradniške plače za 10 odstotkov. — Amerika: Kraje ob spodnjem teku Missisippija je zadel silen tornado, ki je povzročil velika opustošenja. Mnogo hiš v New Orleansu je razdejanih. Veliko oseb je bilo ubitih, še več pa ranjenih. — Nad malim mestom Bethany pri Oklahami je divjal strahovit vihar ob velikanskem naliivu, ki je poplavljal ceste do 30 cm visoko. Tornado je bil tako močan, da je porušil nad 200 hiš. Izpod razvalin so potegnili okrog 30 trupel. Ranjenih je na stotine oseb. Mesto je skoraj popolnoma razdejano in nudi strašno sliko opustošenja. Katastrofa je prišla tako naglo, da se prebivalstvo ni niti zavedalo, kaj se godi. Šele strašen trušč in hrušč podirajočih se hiš je opozoril ljudi na nevarnost. Tornado je spotoma tudi porušil ljudsko šolo v vasi Camel, kjer sta bila ubita 2 otroka in ranjena učiteljica. — Ostale države: Dne 14. t. m. je bil izvršen v Tokio na Japonskem atentat na ministrskega predsednika Hamagušija. Iz revolverja je bil zadet v vrat. Prepeljali so ga hitro v bolnico, kjer je bil takoj operiran. Njegovo stanje je kljub trikratnemu prenosu krvi kritično. — Strahovit orkan je popolnoma razrušil mesto Kiankupu v Indiji. Vsa poslopja so razdejana. V luki sami je vihar potopil več ladij. — Število prebivalstva Beograda silno narašča in obenem število šoloobveznih otrok. Letos se je vpisalo 12.289 otrok, za katere je na razpolago samo 22 šol. Ena teh šol ima 1607 učencev. Beogradska občina gradi sedaj 6 modernih novih šol. Ena je že gotova in ima 12 prostornih učilnic, kopalnico za šolarje, šolarsko zavetišče z veliko obednico in veliko dvorano za šolske slovesnosti. V razredih so napravljeni posebni

avtomatski aparati za čiščenje zraka. — Ob enem z znižanjem cen bencina v Avstriji se je na Dunaju pocenil tudi petrolej od 32 na 28 g. — Bivši nadvojvoda Oton, najstarejši sin cesarja Karla, je bil 20. t. m. proglašen za polnoletnega. Zaenkrat se še ne misli vrniti na Madžarsko, kjer bi ga kronali za kralja, ker za to politični položaj še ni ugoden.

Listnica uredništva:

Dobri! vas, Iskrena hvala za Vaš dopis, ki daje vpogled v delovanje nemškega učiteljstva na šolah slovenskega ozemlja. Zadevo smo izročili gg. poslancema. Blagovolite točno beležiti, kaj se dogaja v šolah, in o priliki poročati. To velja tudi za vse druge zaupnike in dopisnike! — **Blače.** Dopis o Kani v Galileji je došel nekoliko prepozno, ker smo odposlali tiskarni že drugega z isto vsebino. Sicer pa hvala!

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1931,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrabtan.

V „Veliki Pratici“ najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne protestante; — poštna določila za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Juljski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabi kmetovalec in žena v hiši. — Cena 5 Din.

„VELIKA PRATIKA“ se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pisмено pri založniku:

tiskarni J. Blasnika nasl. d. d. v Ljubljani.

146

Kočija, dobro ohranjena, se poceni prodaja. Vprašati je pri Juliju Čarfu v Velikovu, Schwanengasse 82. 166

Proda se hiša z vrtom, eno uro od Pliberka ob cesti Pliberk-Labud. Hiša je v dobrem stanju in obsega eno sobo, kuhinjo, shrambo in hlev. Primerna je za kakega rokodelca ali upokojenca. Natančneje se izve pri Nikolaju Stermitz-u, tesarskemu mojstru v Dobu, p. Bleiburg. 167

Več kmetijskih posestev je na prodaj: mala in velika v ravnini in nekoliko v hribih, eno v Dravogradu, druga v Kotljah pri Guštanju. Cene: 115.000, 200.000, 300.000, 400.000 in 550.000 dinarjev. Treba si je samo izbrati. Način plačila: polovica pri sklenitvi kupne pogodbe, druga polovica se vknjiži — Obrniti se je na veleposestnika: Pavel Sedovnik, p. d. Duler, Vič, p. Dravograd, Jugoslavija. 168

Vabilo.

Izobraževalno društvo „KOT“ v Št. Jakobu v Rožu uprizori

v nedeljo, dne 30. novembra in 7. decembra 1930 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani igro

Utopljenec

Kdor hoče razvedrila in poštene zabave, naj ne zamudi te prilike!

K obilni udeležbi vabi ODBOR.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu.

Varno naložen denar, dobro obrestovanje!

Urada se v četrkih dopoldne v Pavličevi ulici 7 v Celovcu. 169